

FINNMÁRKOKOMIŠUVDNA
FINNMARKSKOMMISJONEN

Årsmelding Jahkedieđáhus 2019

Besøksadresse / Čujuhus:

Diggevisti – Tinghuset, 9845 Deatnu / Tana

Postadresse / Poastačujuhus:

P.b. 24, 9846 Deatnu / Tana

Tlf: 78 92 64 40

Telefax: 78 92 70 70

E-post/E-poasta: finmarkskommisjonen@domstol.no

Internett/Interneahtta: www.finnmarkskommisjonen.no

1. Om kommisjonen

Finnmarkskommisjonen er opprettet i medhold av Stortingets vedtak om finnmarksloven fra 2005. Kommisjonen skal avklare om det er eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk av utmarksressursene kan ha ervervet, men som ikke er anerkjent.

Rettighetskartleggingen skal skje på grunnlag av gjeldende nasjonal rett, og omfatter den grunnen som Finnmarkseiendommen (FeFo) overtok ved finnmarkslovens ikrafttredelse 1. juli 2006.

Fra 2013 skal kommisjonen i tillegg utrede krav om rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark, dersom noen med rettslig interesse i en slik avklaring krever det. I forskrift til finnmarksloven er det gjort en presisering om at kommisjonen bare skal utrede interne rettighetsspørsmål i reindriften dersom noen med rettslig interesse i en avklaring av spørsmålet krever det.

Finnmarkskommisjonens mandat og arbeidsoppgaver er regulert i [finnmarkslovens §§ 29 – 35](#) og [forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark](#).

Finnmarkskommisjonen ble oppnevnt av Kongen i statsråd 14. mars 2008. I dag har kommisjonen følgende medlemmer: Jon Gauslaa (leder), Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen og John Bernhard Henriksen.

Kommisjonen har avholdt 10 møter i 2019 og har arbeidet i tre utredningsfelt i 2019.

Gurut bealde/ Fra venstre: John Bernhard Henriksen, Hilde Heggelund, Jon Gauslaa (kommisjonnajodiheddji/ kommisjonsleder), Veronica Andersen ja/og Ole Henrik Magga

1. Komišuvnna birra

Stuorradikki Finnmarkoláhka-mearrádus jagi 2005 mielddisbuvttii ahte Finnmarkokomišuvdna ášahuvvui. Komišuvdna galgá čielggadit ahte leat go Finnmarkulaččat guhkit áiggi geavaheami vuodul háhkan geavahan- dahje eaiggáduššanvuoigatvuođaid meahcceresurssaide mat eai leat vel dohkkehuvvon.

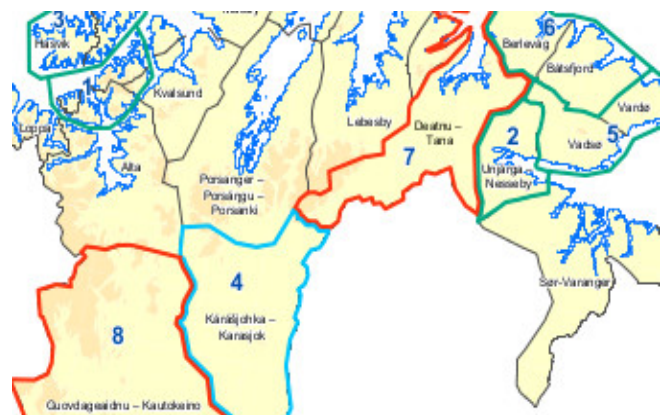
Vuoigatvuođakártema vuodđun galgá leat gustojeaddji nationála riekti, ja kárten fátmasta eatnamiid maid Finnmarkkuopmodat (FeFo) válddii háldosis Finnmarkolága fápmuibidjama olis suoidnemánu 1. beaivve 2006.

Jagi 2013 rájes galgá komišuvdna maiddái čielggadit vuoigatvuođagaibádusaid guolástansajiide Finnmarkku mearra- ja vuotnaguovlluin, jus oktage rievttálaš beroštusa vuodul gáibida dákkár čielggadeami. Finnmarkolága láhkaásahusas lea aiddostahttojuvvon ahte komišuvdna galgá čielggadit boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođagažaldagaid dušše jus oktage rievttálaš beroštusa vuodul gáibida dákkár čielggadeami.

Finnmarkokomišuvnna fápmudus ja bargu lea muddejuvvon [Finnmarkolágas §§ 29 – 35](#) ja [Finnmarkokomišuvnna ja Finnmarkku meahcceduopmostuolu láhkaásahusas](#).

Finnmarkokomišuvdna nammaduvvui Gonagasas stáhtaráđis njukčamánu 14. beaivvi 2008. Komišuvnna leat dál čuovvovaš miellahtut: Jon Gauslaa (jodiheddji), Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen ja John Bernhard Henriksen

Jagi 2019 komišuvnna leamaš 10 čoahkkima ja lea bargan golmma čielggadanguovllus.

2. Felt 4 Karasjok

Kommisjonens hovedarbeid i 2019 i Karasjok har vært å utrede og ferdigstille den første delrapporten som behandler 43 rettighetsmeldinger. Kommisjonen har i Karasjok mottatt til sammen 73 meldinger om mulige rettigheter i feltet, hvorav de resterende 30 gjelder interne rettighetsforhold i reindriften. Karasjok ble 25. januar 2011 kunngjort som felt 4.

Finnmarkskommisjonens første delrapport - Felt 4 Karasjok

Finnmarkskommisjonens første delrapport med konklusjoner om bruks- og eierrettigheter i felt 4 Karasjok ble offentliggjort 11. desember 2019.

Et flertall på tre kommisjonsmedlemmer konkluderte med at de som er bosatt i Karasjok kommune har kollektiv eiendomsrett til den grunnen i kommunen som ikke var solgt til private før finnmarkslovens ikrafttreden. Et mindretall på to medlemmer la til grunn at eiendomsretten tilligger FeFo, men at befolkningen i kommunen har kollektive bruksrettigheter til høsting av fornybare utmarksressurser.

Videre konkluderte en samlet kommisjon med at et grunnstykke på om lag 1,5 km² i Anárjohkdalen mellom Iškorasjohka og Máreveadji, eies av etterkommerne av Berit Olsdatter og Nils Johnsen Balto. En samlet kommisjon la også til grunn at 15 fremsatte krav om eiendomsrett til gammeplasser eller hyttetomter har ført frem. De her omtalte arealene er dermed ikke en del av det arealet som etter kommisjonsflertallets syn er eid av kommunens befolkning og etter mindretallets syn av FeFo.

Det var også enighet i kommisjonen om at befolkningen i kommunens dalfører og fjellområder har en fortrinnsrett til sine tradisjonelle høstingsområder. Dette innebærer at eiendomsretten til grunnen i Karasjok må disponeres slik at befolkningen i slike områder ikke blir fortrengt fra sine tradisjonelle høstingsområder. Når det ellers gjelder konklusjonene i de ulike sakene, vises det kommisjonens delrapport.

Tvister om rettigheter som oppstår i etterkant av kommisjonens rapport, kan bringes inn for Utmarksdomstolen for Finnmark innen 11. juni 2021. Rapporten og en kortversjon finnes på [kommisjonens nettsted](#).

Rettighetsforhold internt i reindriften

I felt 4 Karasjok er det kommet inn 30 rettighetsmeldinger som gjelder interne rettighetsforhold i reindriften. I 2019 har man utredet og

2. Kárášjohka – 4.

čielggadanguovlu

Komišuvnna váldobargun Kárášjogas jagi 2019 leamaš čielggadit ja gárvvistit vuosttaš oasseraportta mii gieđahallá 43 vuoigatvuođadieđáhusa. Oktiibuot komišuvdna lea Kárášjogas ožžon 73 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain čielggadanguovllus, ja 30 dain leat dieđáhusat mat gusket boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođadiliide. Kárášjohka almmuhuvvui 4. čielggadanguovlun ođđajagimánu 25. beaivve 2011.

Finnmárkokomišuvnna vuosttaš oasseraporta – 4. čielggadanguovlu Kárášjohka

Finnmárkokomišuvnna vuosttaš oasseraporta geavahan- ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid konklusuvnnaiguin 4. čielggadanguovllus Kárášjogas almmuhuvvui juovlamánu 11. beaivve 2019.

Eanetlohku golmmain komišuvdnalahtuin konkluderii ahte dain geat ásset Kárášjoga gielddas lea oktasaš eaiggáduššanvuoigatvuohta daidda eatnamiidda gielddas mat eai lean vuvdojuvvon priváhta olbmuid ovdal go Finnmarkoláhka biddjui fápmui. Unnitlohku mas ledje guokte komišuvdnalahtu anii vuodđun ahte eaiggáduššanriekti gullá FeFoi, muhto ahte gieldda álbmogis leat oktasaš geavahanvuoigatvuohta ávkkástallat ođasmuvvi meahcceresurssaid.

Dasto konkluderii komišuvdna ovttaijenalaččat ahte Berit Olsdattera ja Nils Johnsen Balto manjšboahhtit eaiggáduššet birrasii 1,5 km² stuoru eanastuhka gaskkal Iškorasjoga ja Máreveaji Anárjohleagis. Komišuvdna mieđai maid ovttaijenalaččat 15 ovddiduvvon buvresajiid dahje bartasajiid eaiggáduššanriektegáibádušsai. Nu ba eai leat ge buot dát namuhuvvon areálat oassin areálas maid komišuvnna eanetlohku oaivvilda gullá gieldda álbmogii, ja maid komišuvnna unnitlohku fas oaivvilda gullá FeFoi.

Komišuvdna lei maid ovttaoavvilis das ahte gieldda legiid ja duottarguovlluid álbmogis lea ovdavuoigatvuohta iežaset árbevirolaš ávkkástallanguovlluide. Dat mielddisbuktá ahte Kárášjoga eanaeaiggáduššanrievttii ferte hálddašit dainna lágiin ahte dieid guovlluid ássit eai duvdojuvvo eret iežaset árbevirolaš ávkkástallanguovlluin. Muđui čujuhuvvo komišuvnna oasseraportii, go lea sáhka iešguđetge áššiid konklusuvnnain.

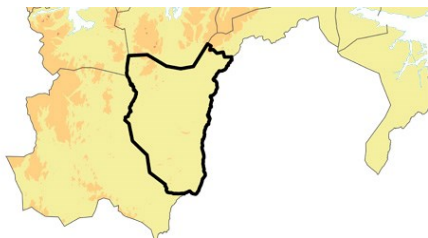
Vuoigatvuođariiddut mat bohciidit manjá go komišuvnna raporta lea almmuhuvvon, sáhttet ovddiduvvot Finnmarkku meahcceduopmostuolu ovdii ovdal geassemánu 11. beaivve 2021. Raportta oktan

gjort en rekke muntlige faktainnsamlinger fra meldingsfremsettere, vitner/informanter. Disse rettighetsmeldingene er under utredning av kommisjonen og vil bli offentligjort i en senere delrapport. Rettighetsmeldingene er tilgjengelige på [kommisjonens nettsted](#).

Interesserepresentanter

[Interesserepresentantene](#) skal ved å følge kommisjonens arbeid, bidra til å sikre et bedre grunnlag for kommisjonens arbeid og rapport. I felt 4 Karasjok er følgende interesserepresentanter:

- Laila Somby Sandvik, for fastboende utmarksbrukere
- John Aslak Johansen, for friluftslivet
- Nils Aslak Boine, for jordbruket
- Aslak Mattis N. Eira, for reindrifta
- Mathis Nilsen Eira, for reindrifta

3. Felt 7 Tana/Tanafjorden

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 23. september 2014 [felt 7 Tana/Tanafjorden](#) som nytt utredningsfelt. Kommisjonen har **per 31. desember 2019 mottatt 37 meldinger om mulige rettigheter** i feltet. Disse er lagt ut på [kommisjonens nettside](#).

I 2019 har det vært følgende aktivitet:

- Det er avholdt to høringsmøter der de som har sendt inn rettighetsmeldinger i felt 7 Tana/Tanafjorden har møtt kommisjonen. Hensikten med møtene er å fremskaffe opplysninger om den enkelte meldingen/kravet. Høringsmøtene ble avholdt 13.-15. mars og 6.-7. november. Interesserepresentantene deltok også i disse møtene.
- Intervjuer av de eldste informantene/vitnene (som er oppgitt av meldingsfremsetterne i rettighetsmeldingene).

Kommisjonens [interesserepresentanter i felt 7 Tana/Tanafjorden](#) er:

- Viktor Trosten, fastboende utmarksbrukere
- Katri Sarak Somby, friluftslivet
- Jorunn Sottinen, jordbruk
- Sverre Kimo Pedersen, kyst- og fjordfiske

rapportta oanehisveršuvnnain gávnna [komišuvnna neahttasiidduin](#).

Boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođadilit

4. čielggadanguovllus Kárášjogas leat boahtán 30 vuoigatvuođadieđáhusa main lea sáhka boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođadiliin. Jagi 2019 komišuvdna lea čielggadan ja čohkken duohtadieđuid dieđáhusovddideaddjiin, vihtaniin/ árbedihtiin. Dáid vuoigatvuođadieđáhusaid lea komišuvdna dál čielggadeamen, ja konklusuvnnat almmuhuvvojit sierra oasseraporttas maŋŋá. Vuoigatvuođadieđáhusaid gávnna [komišuvnna neahttasiidduin](#).

Berošusovddasteaddjit

Čuovodettiin komišuvnna barggu [berošusovddasteaddjit](#) galget leat mielde sihkkarastimin buorre vuođu komišuvnna bargui ja raportii. 4. čielggadanguovllus Kárášjogas leat čuovvovaš berošusovddasteaddjit:

- Laila Somby Sandvik, fástaássiid meahcásteaddjit
- John Aslak Johansen, olgunastineallin
- Nils Aslak Boine, eanadoallu
- Aslak Mattis N. Eira, boazodoallu
- Mathis Nilsen Eira, boazodoallu

3. Deatnu/Deanuvuotna – 7. čielggadanguovlu

Finnmárkokomišuvdna almmuhii čakčamánu 23. beaivve 2014 [Deanu/Deanuvuona 7. čielggadanguovlun](#). **Juovlamánu 31. beaivve muttus 2019 komišuvdna lea ožžon 37 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain** dán čielggadanguovllus. Dát dieđáhusat leat biddjon [komišuvnna neahttasiidduide](#).

Jagi 2019 leamaš čuovvovaš doaimmat:

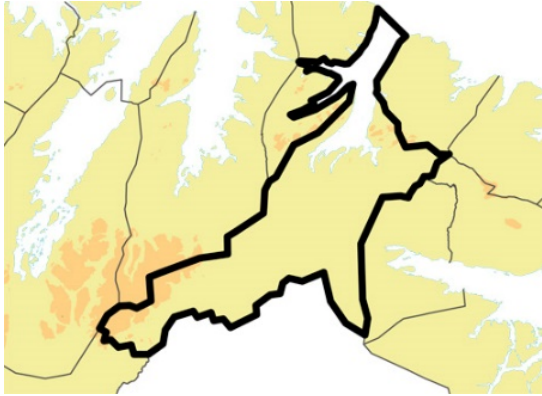
- Leat lágiduvvon guokte gulaskuddančoahkkima gos 7. čielggadanguovllu Deanu/Deanuvuona vuoigatvuođadieđáhusovddideaddjit leat deaivvadan komišuvnnain. Čoahkkimiid ulbmilin leamaš čohkket dieđuid juohke eaŋkil gáibádusa/dieđáhusa birra. Gulaskuddančoahkkimat lágiduvvojedje njukčamánu 13.-15. beaivve ja skábmamánu 6.-7. beaivve. Berošusovddasteaddjit oassálaste maid dáidda čoahkkimiidda.
- Jearahallan boarrásamos árbedihtiin/vihtaniid (maid gáibádusovddideaddjit leat almmuhan vuoigatvuođadieđáhusaineaset).

Komišuvnna [berošusovddasteaddjit 7. čielggadanguovllus Deanu/Deanuvuonas](#) leat:

- Viktor Trosten, fástaássiid meahcásteaddjit

- Nancy Porsanger Anti, reindrift
- Frode Utsi, reindrift
- Reidar Larsen, sjølaksefiske

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har utført en ekstern sakkyndig utredning om bruk og rettsoppfatninger i feltet. Utredningen er tilgjengelig på [kommisjonens nettside](#).

4. Felt 8 Kautokeino

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 18. september 2017 [felt 8 Kautokeino](#). Kommisjonen har per **31. desember 2019 mottatt 41 meldinger om mulige rettigheter** i feltet. Disse er tilgjengelige på [kommisjonens nettsted](#).

I feltet har det i 2019 vært følgende aktivitet:

- Intervjuer med de eldste informantene/vitnene (som er oppgitt av meldingsfremsettere i rettighetsmeldingene).
- Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har arbeidet med den eksterne sakkyndige utredningen om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet.
- Kommisjonen har invitert lag og foreninger til å komme med forslag på personer som kan være aktuelle som interesserepresentanter (oppnevning skjer i 2020).

- Katri Sarak Somby, olgunastineallin
- Jorunn Sottinen, eanadoallu
- Sverre Kimo Pedersen, riddo- ja vuotnaguolásteapmi
- Nancy Porsanger Anti, boazodoallu
- Frode Utsi, boazodoallu
- Reidar Larsen, mearraluossabivdu

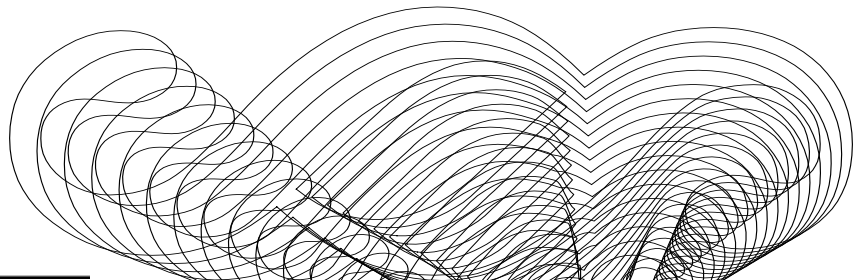
Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) lea čađahan olgguldas áššedovdi čielggadeami geavaheami ja riekteáddejumiid birra čielggadanguovllus. Čielggadeapmi lea gávdnamis [komišuvnna neahttasiidduin](#).

4. Guovdageaidnu – 8. čielggadanguovlu

Finnmárkokomišuvdna almmuhii juovlamánu 18. beaivve 2017 [Guovdageainnu 8. čielggadanguovlun](#). Juovlamánu 31. beaivve muttus 2019 komišuvdna lea ožžon 41 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain dán čielggadanguovllus. Dát dieđáhusat leat biddjon [komišuvnna neahttasiidduide](#).

Jagi 2019 čielggadanguovllus leamaš čuovvovaš doaimmat:

- Jearahallan boarrásamos árbedihtiid/vihtaniid (maid dieđáhusovddideaddjit leat almmuhan vuoigatvuođadieđáhusaineaset).
- Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) lea bargan olgguldas áššedovdičielggademiin duohta geavaheami ja riekteáddejumiid birra čielggadanguovllus.
- Komišuvdna lea bovden servviid ja ovttasusaid evttohit olbmuid beroštusovddasteaddjin (beroštusovddasteaddjit nammaduvvojit jagi 2020)

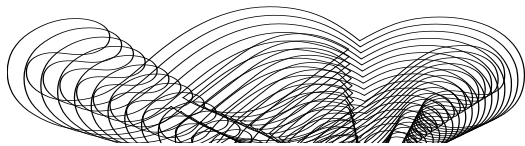

5. Kommunikasjon

For å sikre en god og åpen prosess er det viktig at befolkningen i Finnmark har kunnskap om kommisjonens arbeid. Kommisjonen har derfor vektlagt informasjon og kommunikasjon.

På kommisjonens nettside gjøres mest mulig av grunnlagsdokumentene tilgjengelige. Blant annet publiseres innkomne meldinger om mulige rettigheter, arbeidene som er utført av sakkyndige og annet materiale som kan gi innsikt i og informasjon om kommisjonens arbeid. Nettsiden er på norsk og samisk.

Kommisjonen har erfart at informasjons-/folkemøter, høringsmøter og annen kontakt med befolkningen, meldingsfremsettere og andre i de ulike feltene, er nødvendige bidrag til arbeidet med å opplyse saken før det konkluderes om rettighetsforholdene i feltet. I denne kontakten benytter kommisjonen de språkene som er naturlig i vedkommende felt. Meldingsfremsettere, vitner og andre får anledning til å benytte det språket de ønsker. I 2019 har kommisjonen brukt både norsk og samisk i muntlig og skriftlig kontakt med meldingsfremsettere/berørte og i møtesammenheng.

6. Sikring av muntlige kilder

Kommisjonen har i 2019 fortsatt arbeidet med å sikre muntlige kilder i områder der tradisjonell bruk av utmarka og sjø- og fjordområder i liten grad er skriftlig dokumentert. Hensikten er å sikre informasjon som kan være viktig for kommisjonens arbeid.

Kommisjonen har så langt samlet inn 149 intervjuer av eldre personer i områder som ikke er/var lyst ut som felt. I 2019 har kommisjonen avsluttet et innsamlingsprosjekt og gjennomført 44 intervjuer der 59 eldre er intervjuet om bruk av utmark og sjø- /fjordområder i Loppa, Alta og Måsøy. Det er også i 2019 igangsatt et tilsvarende innsamlingsprosjekt i nye områder. Oppdraget utføres av Samisk nærings- og utredningssenter (SEG) etter anbudsrunder.

7. Likestilling

Kommisjonen arbeider utfra at det er viktig å synliggjøre både kvinners og menns bruk av utmark og sjø- og fjordområder i Finnmark. Dette følges opp blant annet i arbeidet som de sakkyndige gjør (i kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vitner til høringsmøter, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

5. Gulahallan

Sihkkarastin dihtii buori ja rabas proseassa, lea dehálaš ahte Finnmarkku álbmot dovdá komišuvnna barggu. Dan dihtii lea komišuvdna deattuhan diehtjuohkima ja gulahallama.

Komišuvnna neahttasiidduin almmuhat nu ollu vuođđodokumeanttaid go vejolaš. Earret eará almmuhat vuoigatvuođadieđáhusaid mat bohtet komišuvdnii, čielggademiid maid áššedovdit čađahit, ja eará čállošiid mat addet dieđuid komišuvnna barggus. Neahttasiidu lea sihke sámegillii ja dárogillii.

Komišuvdna lea vásihan ahte diehtjuohkin- /álbmotčoahkkimat, gulaskuddančoahkkimat ja eará oktavuoha álbmogiin, oasehasaiguin ja earáiguin iešguđetge čielggadanguovlluin, leat dárbašlačča čielggadan dihtii ášši ovdal go komišuvdna konkludere guovllu vuoigatvuođadili. Dáid oktavuodaid olis komišuvdna geavaha dan giela maid lea lundolaš geavahit dan guovllus. Dieđáhusovddideaddjit, vihtanat ja earát besset geavahit dan giela maid háliidit. Jagi 2019 lea komišuvdna čoahkkimiid olis geavahan dárogiela ja sámegiela sihke čálalaččat ja njálmmálaččat gulahaladettiin dieđáhusovddideddjiiguin ja earáiguin geaidda ášši gullá.

6. Njálmmálaš gálduid sihkkarastin

Jagi 2019 komišuvdna lea joatkán barggu sihkkarastit njálmmálaš gálduid guovlluin gos árbevirolaš meahcce- ja mearra/vuotnaguovlogeavaheapmi ii leat olus čálalaččat duođástuvvon. Ulbmil dainna bargguin lea sihkkarastit dieđuid mat sáhttet leat dehálaččat komišuvnna bargui.

Dán rádjai komišuvdna lea čohkken 149 vuorrasat olbmuid jearahallamiid guovlluin mat eai leat/lean almmuhuvvon čielggadanguovllun. Jagi 2019 komišuvdna lea loahpahan čohkkenprošeavtta ja čađahan 44 jearahallama mas leat jearahallan 59 vuorasolbmo meahcce- ja mearra/vuotnaguovlogeavaheami birra Láhpis, Álaheajus ja Muosáin. Jagi 2019 lea maid biddjon johtui sullasaš čohkkenprošeakta eará guovlluin. Barggu doaimma Sámi ealáhus- ja guorahallanguovddáš (SEG) manjá go fáladatgilvu lea čađahuvvon.

7. Dásseárvu

Komišuvnna mielas lea dehálaš ahte sihke nisssonolbmuid ja almmáiolbmuid meahcce- ja mearra/vuotnaguovlogeavaheapmi čalmmustahttojuvvo. Dán čuovvulat sihke dan barggus olis maid áššedovdit čađahit (gáibádusčilgehusas), beroštusovddasteddjiid nammadeami olis, ja go válljet árbedihtiid/vihtaniid gulaskuddančoahkkimiidda, duođástusčohkkenjearahallamiidda ja prošeavttaide gos lea sáhka čohkket dieđuid njálmmálaš gálduin.

8. Prioriteringer og utfordringer fremover

Budsjettramme

Kommisjonens budsjettramme har fra 2017 økt jevnt slik at budsjettet i 2020 er på 13 millioner. Dette har gitt kommisjonen bedre rammevilkår i arbeidet med rettighetskartleggingen. Kommisjonens anslåtte budsjettbehov er 14 millioner kroner årlig.

Kartleggingsarbeidet

I de tre utredningsfeltene kommisjonen i 2020 arbeider i kommuniser vi (skriftlig og muntlig) med meldingsfremsettere, vitner, på møter mv. på to språk (samisk og norsk). Dette fordrer at man bruker ekstra ressurser til transkripsjon, oversetting og tolkning. Kommisjonen har valgt en slik arbeidsform for å få opplyst sakene så godt som mulig.

I felt 4 Karasjok gjenstår utredningsarbeidet med 30 meldinger som gjelder interne rettsforhold i reindriften. Arbeidet i 2020 vil i tillegg til informasjonsinnhenting fra arkiver, meldingsfremsettere og vitner, i hovedsak være utredningsarbeid i egen regi og arbeid med tekst til delrapporten om interne reindriftsrettigheter i feltet.

I felt 7 Tana/Tanafjorden vil kommisjonen fortsette med bevisningsintervjuer av personer som er oppgitt som vitner/informanter i rettighetsmeldingene.

I felt 8 Kautokeino vil kommisjonen oppnevne interesserepresentanter i 2020. Interesserepresentantene skal følge kommisjonens arbeid, blant annet bidra med innspill til sakkyndige utredninger og innsendte rettighetsmeldinger.

De eksterne sakkyndige, NIKU, vil levere sin utredning til kommisjonen i 2020. Utredningen vil, når den er offentlig, legges på kommisjonens nettside. Den sakkyndige utredningen vil være en del av kommisjonens faktagrunnlag i feltet.

Utenom utlyste felt tar kommisjonen også i 2020 sikte på fortsette arbeidet med å sikre muntlige kilder (intervjuer eldre). Det pågår blant annet et prosjekt som avsluttes i 2020, der Samisk nærings- og utredningssenter (SEG) etter en anbudsrunde gjør oppdraget for kommisjonen. Kommisjonen vil videre gjøre bevisningsintervjuer med personer som meldingsfremsettere har oppgitt som vitner/informanter (i innkomne rettighetsmeldinger/krav).

8. Vuoruheamit ja hástalusat ovdos guvlui

Bušeahhtarámma

Jagi 2017 rájes komišuvnna bušeahhtarámma lea jámma lassánan, ja jagi 2020 bušeahhta lea 13 miljovnna. Dán dihtii komišuvnna leat buoret rámmaeavttut vuoigatvuođakártema barggu olis. Komišuvdna árvvoštallá ahte bušeahhtadárbu lea 14 miljovnna kruvnu jahkásaččat.

Kártenbargu

Dan golmma čielggadanguovllus gos komišuvdna bargá jagi 2020 mii gulahallat (čálalaččat ja njálmmálaččat) dieđáhusovddideddjiiguin, vihtaniiguin, čoahkkimiin jna. Guovtti gillii (sámegillii ja dárogillii). Dát gáibida ahte mii geavahat veahá eambo resurssaid transkriberemii, jorgaleapmái ja dulkomii. Komišuvdna lea válljen dákkár bargovuogi dan dihtii ahte buoremusat lági mielde čilget áššiid.

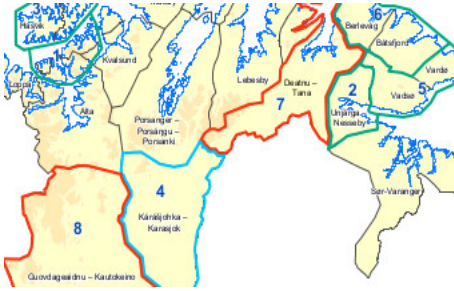
4. čielggadanguovllus Kárášjogas lea báhcán vel čielggadit 30 dieđáhusa mat gusket boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođadiliide. Bargun jagi 2020 gártá vuosttažettiin leat iežamet čielggadanbargu ja čielggadanguovllu boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođadiliid teakstahábmenbargu, ja dasa lassin čohkket dieđuid arkiivvain, dieđáhusovddideddjiin ja vihtaniin.

7. čielggadanguovllus Deanus/Deanuvuonas komišuvdna joatka čohkket duođastusaid dakko bokte ahte jearahallat olbmuid geat leat almmuhuvvon vihtanin/árbediehtin vuoigatvuođadieđáhusain.

8. čielggadanguovllus Guovdageainnus komišuvdna áigu nammadit beroštusovddasteddjiid jagis 2020. Beroštusovddasteaddjit galget čuovvut komišuvnna barggu, ja earret eará buktit cealkámušaid áššedovdi čielggademiide ja vuoigatvuođadieđáhusaide mat leat sáddejuvvon komišuvdnii.

Olgguldas áššedovdit, NIKU, lágida iežaset čielggadeami komišuvdnii jagi 2020. Go čielggadeapmi lea almmuhuvvon, dat biddjo komišuvnna neahttsiiduide. Áššedovdi čielggadeapmi lea oassin komišuvnna fáktávuođus čielggadanguovllus.

Earret almmuhuvvon čielggadanguovlluin komišuvnna lea jurdda jagi 2020 joatkit sihkkarastit njálmmálaš gálduid (jearahallat vuorrasat olbmuid). Earret eará lea komišuvnna prošekta jođus mii loahpahuvo jagi 2020, maid Sámi ealáhus- ja guorahallanguovddáš doaimmaha maŋŋá go oaččui barggu fáladatgilvuu vuodul. Dasto komišuvdna áigu čađahit duođastusčohkkenjearahallamiid olbmuiiguin geaid

9. Kort om status siden oppstart

Finnmarkskommisjonen har vært i operativ virksomhet siden februar 2009. Kommisjonen tar stilling til innkomne rettighetsmeldinger/krav, og gjør egne undersøkelser om historiske bruks- og eierrettigheter i et felt. Kommisjonens konklusjoner i et felt publiseres som en rapport.

- **Felt 1 Stjernøya/Seiland**, kunngjort februar 2009, avsluttet mars 2012. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- **Felt 2 Nesseby**, kunngjort februar 2009, avsluttet februar 2013. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- **Felt 3 Sørøya**, kunngjort mars 2010, avsluttet oktober 2013. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- **Felt 5 Varangerhalvøya øst** (Vadsø og Vardø) kunngjort mars 2011, avsluttet juni 2014. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- **Felt 6 Varangerhalvøya vest** (Båtsfjord og Berlevåg) kunngjort mai 2013, avsluttet oktober 2015. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- **Felt 4 Karasjok – delrapport** ble offentliggjort 11. desember 2019. Feltet ble kunngjort 25. januar 2011. Rapporten og kortversjon av rapporten finnes på [kommisjonens nettside](#).

www.finnmarkskommisjonen.no

diedáhusovddideaddjit leat almmuhan vihtanin/árbediehttin (vuoigatvuodadieđáhusain/gáibádusain maid komišuvdna lea ožžon).

9. Oanehaččat stáhtusa birra álggu rájes

Finnmárkokomišuvdna leamaš operatiiva doaimmas guovvamánu 2009 rájes. Komišuvdna árvvoštallá vuoigatvuodadieđáhusaid/gáibádusaid mat leat sáddejuvvon komišuvdnii, ja čađaha iskosiid historijjálá geavahan- ja eaiggáduššánvuoigatvuodaid hárrái čielggadanguovlluin. Komišuvnna konklusuvnnat čielggadanguovlluin almmuhuvvojit raportan.

- **1 . Čielggadanguovlu Stierdná/Sievju**, almmuhuvvui guovvamánu 2009 ja gárvvistuvvui njukčamánu 2012. Raportta ja konklusuvnnaid čoahtkái geasu gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).
- **2 . Čielggadanguovlu Unjárga**, almmuhuvvui guovvamánu 2009 ja gárvvistuvvui guovvamánu 2013. Raportta ja konklusuvnnaid čoahtkái geasu gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).
- **3 . Čielggadanguovlu Sállan**, almmuhuvvui njukčamánu 2010 ja gárvvistuvvui golggotmánu 2013. Raportta ja konklusuvnnaid čoahtkái geasu gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).
- **5 . Čielggadanguovlu Nuorta Várnjárga** (Čáhcesuolu ja Várggát) almmuhuvvui njukčamánu 2011 ja loahpahunvui geassemánu 2014. Raportta ja konklusuvnnaid čoahtkái geasu gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).
- **6 . Čielggadanguovlu Oarje Várnjárga** (Báhcavuotna ja Bearalváhki) almmuhuvvui miessemánu 2013 ja loahpahunvui golggotmánu 2015. Raportta ja konklusuvnnaid čoahtkái geasu gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).
- **4 . Čielggadanguovlu Kárásjohka – oasseraporta** almmuhuvvui juovlamánu 11. beaivve 2019. Čielggadanguovlu almmuhuvvui ođđajagimánu 25. beaivve 2011. Raportta ja raportta oanehisveršuvnna gávnnaat [komišuvnna neahttsiidduin](#).

www.finnmarkskommisjonen.no

Kommisjonsmøter/ Komišuvdnačoahkkimat 2019

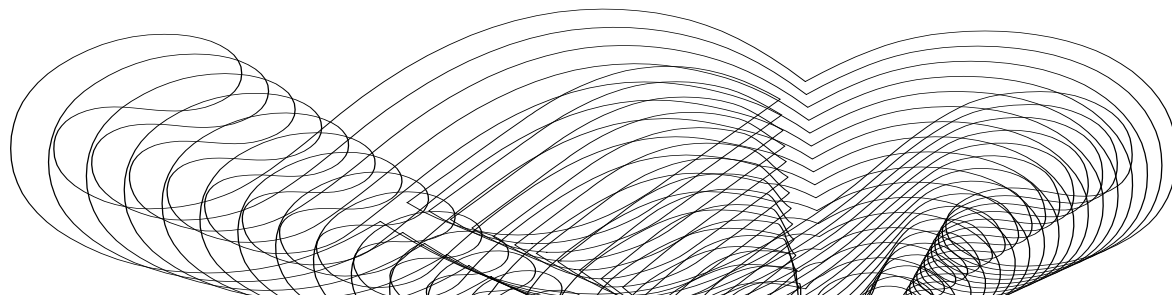
Dato/Beaivi	Sted/Báiki
28. – 31. januar / Odđajagimánu 28. – 31. b.	Oslo
11. – 15. mars/ Njukčamánu 11. – 15. b.	Tana/ Deatnu
7. – 10. mai/ Miessemánu 7. – 10. b.	Oslo
11. – 13. juni/ Geassemánu 11. - 13. b.	Oslo
28. juni/ Geassemánu 28. b.	Telefonmøte/
27. – 30. august/ Borgemánu 27. – 30. b.	Oslo
17. – 18. september/ čakčamánu 17. – 18. b.	Telefonmøte/
9. oktober/ Golggotmánu 9. b.	Oslo
5. – 7. november/ Skábmamánu 5. – 7. b.	Tana/ Deatnu
11. desember/ Juovlamánu 11. b.	Karasjok/ Kárášjohka

Høringsmøter 2019/ Duodaštusčohkkemat 2019

Dato/Beaivi	Felt/Guovlu	Beskrivelse/Čilgehus	Sted/Báiki
13. – 15. mars/ Njukčamánu 13. – 15. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/ Deanuvuotna	Høringsmøte Øvre Tana/ Gulaskuddančoahkkim Badje Deanu birra	Rådhuset i Tanabru/ Deanu ráđđevisti, Deanušalddis
6. – 7. november/ Skábmamánu 6. – 7. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/ Deanuvuotna	Høringsmøte om primært Nedre Tana/ Gulaskuddančoahkkim vuosttažettiin Vuolle-Deanu birra	Rådhuset i Tanabru/ Deanu ráđđevisti, Deanušalddis

Møter med interesserepresentantene 2019/ Čoahkkimat beroštusovddasteddjiiguin 2019

Dato/Beaivi	Felt/čielggadanguovlu	Sted/Báiki
13. mars/ Njukčamánu 13. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/Deanuvuotna	Tana/ Deatnu
6. november/ Skábmamánu 6. – 7. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/Deanuvuotna	Tana/ Deatnu

Andre møter og representasjoner i 2019/ Eará čoačkkimat ja ovdasteamit 2019:s

Dato/Beaivi:	Beskrivelse/Čilgehus:	Deltatt/Oassálasti:
4. – 5. februar/ Guovvamánu 4. - 5. b.	Samisk språkkonferanse 2019 i Tromsø/ Sámi giellakonferánsa 2019, Romsas	Ole Henrik Magga og/ja sekretariatet ved Juhán Niillas Wigelius, čállingottis
19. februar/ Guovvamánu 19. b.	Presentasjon av kommisjonens mandat, arbeid og status for Sametingets komitémøte/Komišuvnna mandáhta, barggu ja stáhtusa presentašuvdna Sámedikki komitéčoačkkimii.	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru. Sekretariatet ved Gro Dikkanen, čállingottis
2. mars/ Njukčamánu 2. b.	Innlegg om kommisjonens innsamling av muntlige kilder på Memoarkonferansen i Bergen/ Ovdanbuktin komišuvnna diehtočohkkema birra njálmálaš gálduin Memoar-konferánsas Bergenis.	Sekretariatet ved Synnøve Solbakk, čállingottis
6. mars/ Njukčamánu 6. b.	Møte med sekretariatet til Sannhets- og forsoningskommisjonen, erfaringsdeling om spesielt metode for innsamling fra muntlige kilder/ Čoačkkin Duohtavuoda- ja soabahankomišuvnna čállingottiin, muitaleimmet vásáhusaideamet birra erenomážit mo mii leat čohkken dieđuid njálmálaš gálduin.	Sekretariatet ved Gro Dikkanen og/ja Synnøve Solbakk, čállingottis
5. april/ Cuonománu 5. b.	Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheters (NIM) fremlegging av årsmelding 2018 – Lanseringskonferanse i Oslo./ Norgga našunála olmmošvuoigatvuođaid institušuvdna (NIM) ovdanbuvttii 2018 jahkedieđáhusa – Almmuhankonferánsa Oslos.	Hilde Heggelund
21. – 28. oktober/ Golggotmánu 21. – 28. b.	Samisk språkkuke; Åpen dag på tinghuset i Tana 23.10.19. / Sámi giellavahkku; Rabas visti diggevisttis Deanus 23.10.19.	Sekretariatet
28. – 29. oktober/ Golggotmánu 28. – 29. b.	Seminar for utredere i domstolene, arrangør: Domstoladministrasjonen, i Oslo/ Seminára duopmostuolu čielggadeddjiide Oslos	Sekretariatet ved Maret Aile Sara og/ja Torstein Emanuelsen, čállingottis
12. november/ Skábmamánu 12. b.	Innlegg for Stortingets justiskomite/ Ovdanbuktin Stuorradikki justiisakomitei.	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru og/ja sekretariatet ved Gro Dikkanen, čállingottis
11. desember/ Juovlamánu 11. b.	Pressemøte – Offentliggjøring av første delrapport for felt 4 Karasjok/ Preassačoačkkin – 4. čielggadanguovllu vuosttaš oasseraportta almmuheapmi.	Kommisjonen og sekretariatet/ Komišuvdna ja čállingoddi

